

گنبد الله الله

گنبد الله الله که بر فراز آرامگاه برجی شیخ صفی قرار گرفته و در واقع هسته مرکزی مجموعه به شمار می رود، به دست صدرالدین موسی ساخته شده است. نمای بیرونی آن برج ، آجری استوانه ای شکلی است به ارتفاع 5/17 یا 18 متر و محیط 22 متر که بر روی قاعده سنگی هشت ضلعی قرار گرفته و به گنبدی کم خیز و عرق چینی شکل در بالا ختم می شود. بر روی بدنه برج با کاشی معقلی فیروزه ای رنگ کلمه جلالة الله تکرار شده و بدین سبب آن را گنبد الله الله نامیده اند. تزیینات ساقه و خود گنبد نیز با همان کاشی فیروزه ای رنگ در متن آجر و به شکل لوزیهای مکرر اجرا شده است . در محل اتصال برج به ساقه گنبد کتیبه ای از آیات قرآنی به خط ثلث با کاشی معرق سفید در متن لاجوردی ، به چشم می خورد. این برج دو نمای ورودی در شمال و جنوب دارد؛ نمای شمالی با احداث قنديل خانه و اتصال با آن تقریباً گم شده است ، اما قاب کاشی دور آن هنوز از بیرون به چشم می خورد؛ نمای جنوبی که به قبله قاپوسی مشهور است و رو به صحن مقابر دارد، زمانی ورودی اصلی آرامگاه بوده که پس از احداث قنديل خانه در دوره شاه طهماسب ، متروک شده است . شاید برج آرامگاه شیخ صفی همانند برجهای آرامگاهی قرنهای هشتم و نهم فاقد گنبد بوده یا گنبدی مخروطی شکل داشته که در دوره صفوی به گنبد فعلی تغییر شکل داده است . قبر شیخ در وسط محوطه هشت ضلعی ، درون آرامگاه ، با صندوق چوبی منبت و خاتم کاری نفیسی پوشیده شده که در گذشته مرصع به جواهرات بوده است . در حاشیه بالای سطوح جانبی آن ، کتیبه مفصلی به خط ثلث حکاکی شده است که حاوی

عباراتی ، از جمله نام صاحب آرامگاه ، است . بر جبهه شمالی بدنه صندوق نیز لوحه ای از نقره وجود دارد که در آن نام بانی مرقد، العبد موسوی الصفوی ، در عبارتی آمده است . دیوارهای درون آرامگاه تا محل اتصال آنها به گنبد همه گچکاری شده و بر روی آن پرده هایی از جنس کرباس با نقوش اسلیمی و گل به سبک نقاشیهای دوره صفوی تزیین و به دیوارها میخکوب شده است . زیر گنبد یک ترنج تزیینی بزرگ از گچبری رنگ آمیزی شده قرار دارد که با نقوش روی پارچه دیوارها هماهنگ است . گویا قندیل با ارزشی از طلا و نقره در سقف آرامگاه نصب بوده که در حال حاضر اثری از آن بر جا نیست . ازارة آرامگاه تا ارتفاع 2ر54 متر در حال حاضر تخته کوبی شده و مشخص نیست که این پوشش در چه زمانی صورت گرفته است ، اما ظاهراً از مرمت‌های دوره قاجاری است . دو درِ نقره ای با کتیبه های مذهب در شمال و جنوب آرامگاه قرار دارد. در جنوب قبر شیخ ، مزار شیخ حیدر (پدر شاه اسماعیل اول) با صندوقچه ای چوبی و مثبت کاری شده قرار گرفته و دو قبر دیگر در محوطه آرامگاه و جبهه شمالی قبر شیخ واقع شده است . قبری که به در شمالی نزدیکتر است گور شیخ ابراهیم ، مشهور به شیخ شاه ، نواده شیخ و قبر مجاور آرامگاه شیخ از آن صدرالدین موسی فرزند و جانشین اوست . گنبد الله الله هر ساله محل بازدید بسیاری از گردشگران داخلی و حتی توریسم های خارجی می باشد .

